

Міністерство освіти і науки України
Поліський національний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ШЕВЧУК НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА

УДК 657.47:664.4

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ДІЯЛЬНОСТІ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і тестів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Наталія ШЕВЧУК

Науковий керівник
Суліменко Лариса Антонівна
кандидат економічних наук, професор

Житомир – 2024

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Поліського національного університету

Рецензент:

доцент кафедри фінансів і кредиту Поліського національного університету,
к.е.н., доц. Стойко Олег Якович

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Голова комісії _____ Тетяна ГАЙДУЧОК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за
результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту № ___ від _____ 2024 року

В.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Наталія МАЛЮГА _____
(підпис)

«___» _____ 2024 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студентка ШЕВЧУК Наталія Миколаївна захистила кваліфікаційну роботу з
оцінкою: сума балів за 100-бальною шкалою _____, за університетською шкалою

Секретар ЕК _____ Ганна МАЙДУДА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Анотація

Шевчук Н.М. Організація обліку та аналізу фінансових результатів діяльності лісогосподарських підприємств. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир. 2024.

У кваліфікаційній роботі були обґрунтовані теоретичні засади та проведена розробка напрямів удосконалення обліку фінансових результатів лісогосподарських підприємств. В рамках дослідження було проаналізовано сучасні теоретичні підходи до визначення сутності фінансових результатів, а також розглянуто класифікацію фінансових результатів.

Визначено, що облікова інформація відіграє ключову роль у формуванні загальної концепції ефективного управління фінансовими результатами лісогосподарського підприємства. Виділено, що цільове використання обліково-аналітичних даних сприяє оптимізації фінансових результатів та забезпеченню ефективного виробництва продукції.

У кваліфікаційній роботі були досліджені особливості організації обліку та аналізу фінансових результатів лісогосподарських підприємств. Крім того, надано рекомендації з удосконалення бухгалтерського обліку формування фінансових результатів лісогосподарських підприємств.

Ключові слова: фінансові результати, лісогосподарське підприємство, організація обліку, облікова політика, аналіз.

Abstract

Shevchuk N. Organization of accounting and analysis of financial results of forestry enterprises. - Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 071 - accounting and taxation. – Polis National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr. 2024.

In the qualification work, the theoretical foundations were substantiated and directions for improving the accounting of financial results of forestry enterprises were developed. Within the framework of the study, modern theoretical approaches to determining the essence of financial results were analyzed, as well as the classification of financial results was considered.

It was determined that accounting information plays a key role in the formation of the general concept of effective management of the financial results of a forestry enterprise. It is highlighted that the targeted use of accounting and analytical data contributes to the optimization of financial results and ensuring efficient production of products.

In the qualification work, the peculiarities of the organization of accounting and analysis of financial results of forestry enterprises were investigated. In addition, recommendations are provided for improving the accounting of the formation of financial results of forestry enterprises.

Key words: financial results, forestry enterprise, accounting organization, accounting policy, analysis

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	8
1.1. Економічний зміст фінансових результатів	8
1.2. Організація обліку та аналізу фінансових результатів	13
1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності лісогосподарських підприємств	15
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	21
2.1. Завдання і роль системи обліку і аналізу фінансових результатів на підприємстві	21
2.2. Облік фінансових результатів на підприємстві	23
2.3. Аналіз фінансових результатів на підприємстві	29
ВИСНОВКИ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	39
ДОДАТКИ	44

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ефективне управління лісогосподарським підприємством вимагає надійного інформаційного забезпечення для оперативного прийняття рішень, а якість цієї інформації залежить від організації бухгалтерського обліку. Особливості лісогосподарського виробництва впливають на облік всіх господарських операцій та процесів підприємства, зокрема, на облік фінансових результатів. Тому актуальною проблемою для науковців та фахівців з бухгалтерського обліку є забезпечення достовірності обліку фінансових результатів на лісогосподарських підприємствах.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних та розробці науково-практичних рекомендацій спрямованих на удосконалення організації обліку та аналізу фінансових результатів лісогосподарських підприємств. Це є важливою передумовою для підвищення ефективності господарської діяльності та процесів управління на підприємствах України.

Для досягнення мети у кваліфікаційній роботі поставлено та вирішено наступні **завдання**:

- розкрити економічну сутність фінансових результатів;
- дослідити організацію обліку та аналізу фінансових результатів;
- провести аналіз господарської діяльності лісогосподарських підприємств;
- визначити завдання і роль системи обліку фінансових результатів;
- розглянути порядок ведення обліку фінансових результатів на лісогосподарських підприємствах;
- провести аналіз фінансових результатів на підприємстві.

Об'єктом дослідження є господарські операції, пов'язані з обліком і аналізом фінансових результатів на лісогосподарських підприємствах.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти обліку та аналізу фінансових результатів на лісогосподарських підприємствах.

Методи дослідження. Для розкриття сутності поняття «фінансові результати» були використані теоретичне узагальнення, групування й порівняння. Основний акцент був зроблений на використанні історичного та логічного методів для уточнення й деталізації рахунків, що призначені для обліку фінансових результатів. Метод системного підходу був використаний як основа для розкриття процесів формування фінансових результатів. Дослідження проводилося з використанням діалектичного підходу до вивчення сучасного стану обліку фінансових результатів.

Інформаційна база дослідження. Основу для проведення дослідження склали законодавчі та нормативні документи України, а також положення й стандарти бухгалтерського обліку. Також великий внесок зробили праці вітчизняних та іноземних вчених у сфері обліку та аналізу. Паралельно з цим, для отримання практичної інформації для дослідження були використані первинні документи та форми звітності, зокрема, статистичної, фінансової та податкової, які були отримані безпосередньо від досліджуваного підприємства.

Одержані результати мають практичне значення, оскільки їх впровадження у практику допоможе покращити методологію та організацію обліку фінансових результатів на лісогосподарських підприємствах. Це буде сприяти підвищенню оперативності та аналітичності облікової інформації, зрозумінню фінансової звітності підприємства та підсиленню контролю за формуванням і динамікою фінансових результатів відповідно до законодавчих вимог, статуту та облікової політики на лісогосподарських підприємствах.

Структура кваліфікаційної роботи включає вступ, два розділи, висновки та список використаних джерел (45 джерел) та додатки. Загальний обсяг роботи складає 45 сторінки. У роботі міститься 7 рисунків, 15 таблиць.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1. Економічний зміст фінансових результатів

Ефективність управління залежить від належної інформації про діяльність підприємства, зокрема про позитивний фінансовий результат. Величина цього результату є важливим показником, оскільки впливає на зможу підприємства розширювати потужності, забезпечувати матеріальні стимули для персоналу та виплачувати дивіденди. Для держави, кінцевим фінансовим результатом господарюючих суб'єктів є податок на прибуток; для власників та інвесторів – це частина чистого прибутку, розподілена на їх користь. У контексті розширення світового економічного простору та появи нових можливостей на ринку, значення фінансових результатів, як отриманого прибутку чи понесеного збитку, зростає [37].

Стабільне функціонування будь-якого суб'єкта господарювання в сучасних умовах ринкового середовища залежить від його можливості генерувати необхідну кількість прибутку. Тому аналіз чистого прибутку відіграє важливу роль у системі економічного аналізу в цілому, оскільки він оцінюється як показник досягнення кінцевої мети діяльності підприємства. При цьому нормативними актами України отримання прибутку визнано основною метою діяльності господарюючих суб'єктів.

Згідно з НП(С)БО 1, фінансовим результатом можна вважати прибуток – як суму, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати та збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати. Визначення фінансового результату полягає у визначенні чистого прибутку (збитку) звітного періоду [25].

В сучасних умовах функціонування ринкової економіки позитивний фінансовий результат діяльності лісогосподарських підприємств виступає

основною метою бізнесу. Фінансовий результат роботи лісогосподарських підприємств, як одна з основних категорій економіки, може бути представлений у двох формах – прибутку або збитку, їх взаємозв'язок представлений на рис. 1.1 [24].

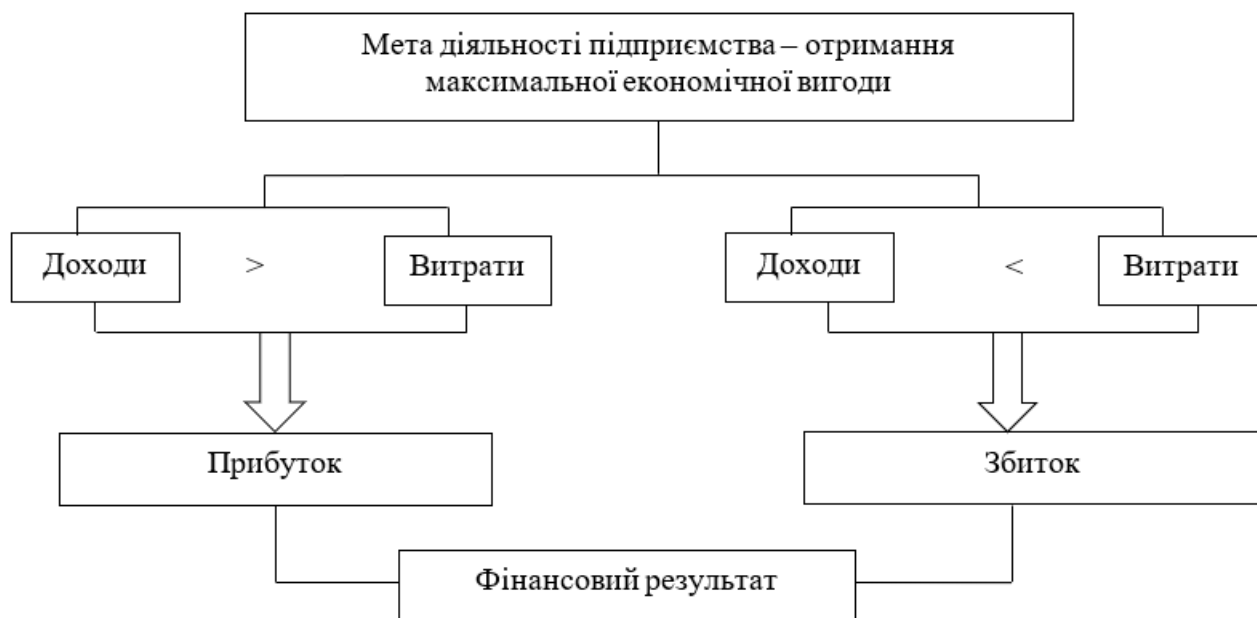

Рис. 1.1. Види фінансового результату господарської діяльності підприємства

Джерело: розроблено автором за джерелом [24]

Система моніторингу фінансових результатів – це набір процедур, інструментів та методів, які використовуються для постійного відслідковування, аналізу та контролю фінансових показників підприємства з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Водночас, моніторинг фінансових результатів лісогосподарських підприємств є важливим інструментом для забезпечення інформації при ухваленні рішень щодо формування фінансових результатів підприємства.

Важливе значення для організації аналітичного обліку на підприємстві має класифікація фінансових результатів, схематичне зображення якої наведено на рис. 1.2. [28].

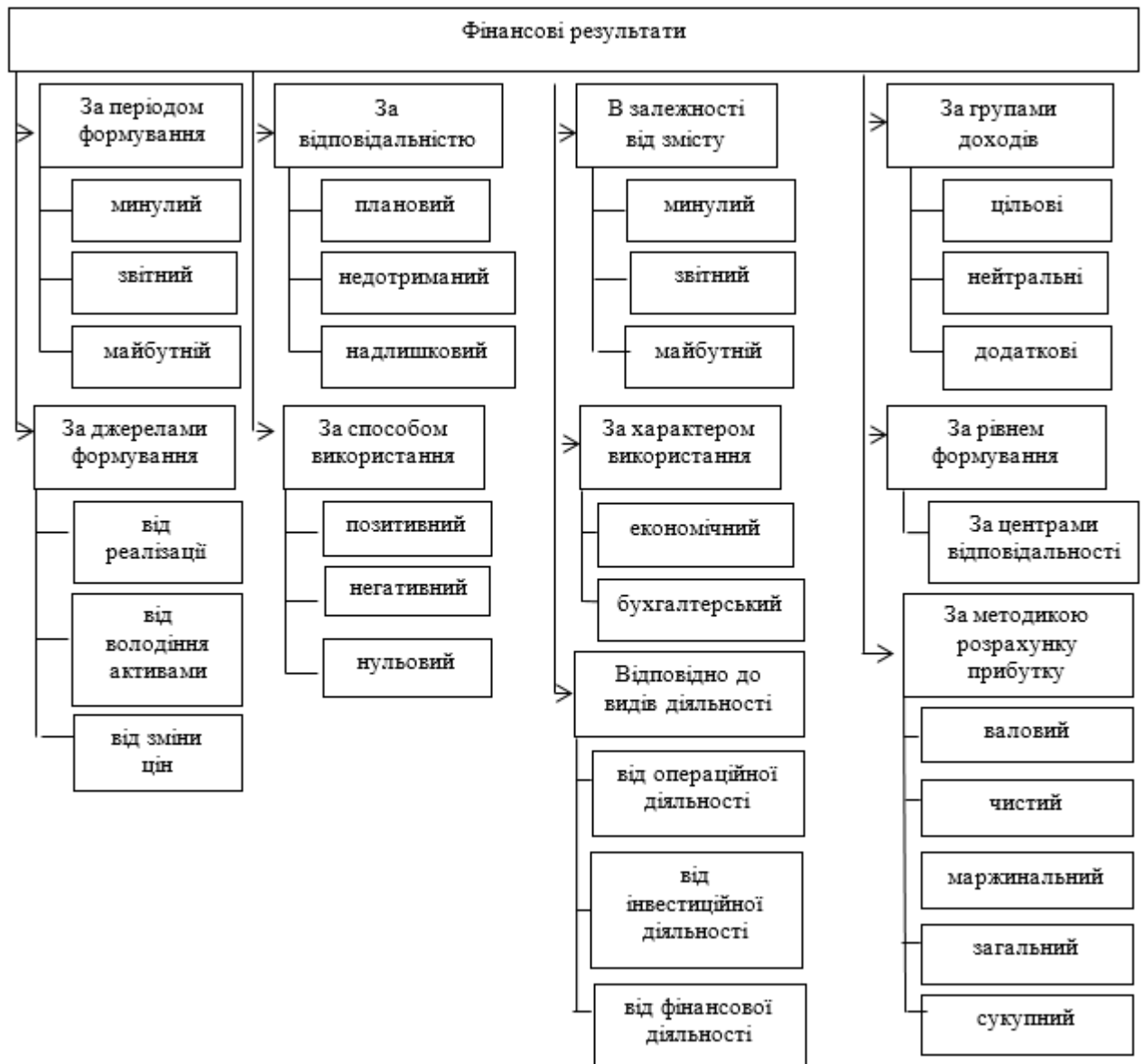

Рис. 1.2. Класифікація фінансових результатів господарської діяльності підприємства

Джерело: розроблено автором за джерелом [28]

Таким чином, класифікація фінансових результатів є важливим етапом у побудові системи обліку доходів і витрат лісогосподарських підприємств. Класифікаційні ознаки повинні охоплювати всебічне вивчення фінансових результатів та забезпечувати їх відповідне групування в необхідному розрізі.

В сучасних умовах для забезпечення раціонального управління фінансовими результатами важливо розуміти їх сутність та проводити їх класифікацію, яку узагальнено в табл. 1.1 [3].

Таблиця 1.1

Класифікація фінансових результатів відповідно до вимог чинного законодавства

Критерії класифікації	Види фінансових результатів
1. Залежно від характеру отриманого ефекту	Позитивний результат; негативний результат
2. Залежно від джерела формування	Від реалізації; від володіння активами; від зміни цін
3. Залежно від рівня (підрозділу) формування	За центрами відповідальності
4. Залежно від періоду	Минулого періоду; звітного періоду
5. Залежно від особливостей складання звітності	Валовий прибуток; фінансовий результат від операційної діяльності; фінансовий результат до оподаткування; прибуток від припиненої діяльності після оподаткування; чистий фінансовий результат; сукупний дохід
6. Залежно від методики розрахунку	Валовий, чистий, маржинальний
7. Залежно від ступеню виконання плану	Недоотриманий; плановий; надлишковий
8. Залежно від оподаткування	Оподатковуваний; звільнений від оподаткування
9. Залежно від способу використання	Нерозподілений; розподілений (спожитий)

Джерело: розроблено автором за джерелом [3]

Розмір та характер прибутків і збитків за кожний період діяльності лісогосподарського підприємства є найважливішими підсумковими показниками його роботи. Тому, на нашу думку, для їх визначення слід використовувати логічну схему, яка представлена на рис. 1.3 [39].

Фінансові результати мають вирішальне значення для підприємства, оскільки вони відображають мету його підприємницької діяльності та її прибутковість. Аналіз фінансових результатів не повинен обмежуватися тільки оцінкою чистого грошового потоку або прибутку. Кожен показник надає певну інформацію про підприємство, і лише комплексний аналіз показників дозволить зрозуміти його стан та перспективи подальшого розвитку.

Валовий прибуток (рядок 2090)		Чистий дохід (рядок 2000) - Собівартість реалізованої продукції (рядок 2050)
Фінансовий результат від операційної діяльності (рядок 2190)		Валовий прибуток (рядок 2090) + Інші операційні доходи (рядок 2120) - Адміністративні витрати (рядок 2130) - Витрати на збут (рядок 2150) - Інші операційні витрати (рядок 2180)
Фінансовий результат до оподаткування (рядок 2290)		Фінансовий результат від операційної діяльності (рядок 2190) + Дохід від участі в капіталі (рядок 2200) + Інші фінансові доходи (рядок 2220) + Інші доходи (рядок 2240) - Фінансові витрати (рядок 2250) - Інші витрати (рядок 2270)
Чистий фінансовий результат (рядок 2350)		Фінансовий результат до оподаткування (рядок 2290) - Витрати з податку на прибуток (рядок 2300)

Рис. 1.3. Модель визначення фінансового результату господарської діяльності лісогосподарських підприємств

Джерело: розроблено автором за джерелом [3]

Результати проведеного дослідження свідчать про значущість лісогосподарського комплексу як важливої складової економіки України. У зростаючих умовах конкуренції виникає проблема пошуку механізмів управління фінансовими результатами лісогосподарських підприємств, яке, відповідно потребує розробки шляхів управління фінансовими результатами підприємств даної галузі.

Водночас, створення якісного інформаційного забезпечення для обліку фінансових результатів ґрунтується на встановленні їх взаємозв'язку з факторами зовнішнього та внутрішнього середовища та особливостей діяльності лісогосподарських підприємств. Для цього потрібно визначити зміст, структуру та наявні джерела інформації.

1.2. Організація обліку та аналізу фінансових результатів

Існування будь-якої організації пов'язане із розробкою, ухваленням та впровадженням управлінських рішень. Поточна та майбутня конкурентоспроможність організації, а також ефективність її діяльності залежать від того, які саме управлінські рішення приймаються та втілюються. Тому великий інтерес викликають питання якості розробки управлінських рішень, оскільки вони визначають загальну ефективність управління. У сучасних умовах ринкової економіки є необхідність застосування підходів до управління, які забезпечують конкурентоспроможність організації. У сучасному економічному середовищі, оскільки воно нестабільне та змінюється, використання ефективних методів управління стає особливо актуальним, оскільки вони повинні відповідати вимогам сучасних виробничих систем.

Для досягнення ефективної діяльності, кожна організація встановлює конкретні цілі, які можна досягти лише шляхом послідовних дій, спрямованих на вирішення окремих завдань. Керівники підприємства планують майбутню діяльність, уточнюють цілі, методи реалізації та ресурси, необхідні для досягнення цих цілей. У процесі організації діяльності приймаються рішення щодо організаційної структури, організації виробничого процесу, розподілу обов'язків та забезпечення їх необхідними ресурсами. Успіх чи невдача організації, її розвиток чи занепад значною мірою залежать від обґрунтованості ухвалених рішень. Управлінські рішення становлять основу управлінського процесу [36].

Розвиток ринкових відносин призводить до більшої відповідальності та самостійності підприємств та інших учасників ринку у прийнятті управлінських рішень. Ефективність цих рішень значною мірою залежить від об'єктивності, своєчасності та повноцінності оцінки поточних та очікуваних фінансових результатів діяльності підприємства [19].

Організація обліку та аналізу фінансових результатів передбачає створення системи, що забезпечує збір, обробку та аналіз фінансової інформації для прийняття управлінських рішень. Ця система включає в себе розробку усіх

необхідних процедур, методів та інструментів для ефективного обліку фінансових операцій, а також їх подальший аналіз.

Для початку, необхідно забезпечити правильний облік фінансових операцій, таких як внесення та витрати коштів, внутрішня та зовнішня звітність, оподаткування, зобов'язання та ресурси. Для цього використовуються фінансові звіти, бухгалтерські документи та програмне забезпечення, яке дозволяє автоматизувати облік фінансів.

Організація обліку фінансових результатів – це система, що забезпечує збір, упорядкування, класифікацію та фіксацію фінансової інформації про всі фінансові події та операції, що відбуваються в організації. Ця система спрямована на створення точної та достовірної фінансової звітності, яка відображає фінансове становище підприємства та його фінансові результати.

Для організації обліку фінансових результатів використовуються стандарти бухгалтерського обліку, які регулюють порядок ведення обліку фінансової звітності, включаючи доходи, витрати, активи та зобов'язання. Важливим аспектом організації є система двійного бухгалтерського обліку, яка дозволяє точно відображати всі обороти та залишки по кожному рахунку.

У цілому, організація обліку фінансових результатів включає в себе створення системи збору та обробки фінансової інформації з метою відображення об'єктивної та достовірної фінансової звітності для прийняття управлінських рішень та звітності перед зацікавленими сторонами.

Водночас, важливо проводити аналіз фінансових результатів, щоб визначити їхню ефективність та встановити можливі шляхи для поліпшення. Це передбачає вивчення показників рентабельності, ліквідності, платоспроможності, оборотності капіталу та інших ключових фінансових показників. Для аналізу фінансової інформації використовуються статистичні методи, різноманітні показники та ключові фінансові моделі.

Метою аналізу фінансових результатів є забезпечення інформації для ухвалення рішень, які суттєво впливають на діяльність підприємства, виходячи з фактичних або прогнозованих даних про фінансові результати. Це означає

отримання об'єктивної та повної інформації про стан та динаміку фінансових результатів підприємства. Фінансовий аналіз допомагає виявити слабкі сторони та визначити шляхи їх виправлення. Результати аналізу відіграють ключову роль у формуванні конкурентної політики підприємства, воно використовується для оцінки виконання поставлених завдань і розробки програм розвитку на майбутнє [36].

Отже, організація обліку та аналізу фінансових результатів передбачає створення системи, яка забезпечує збір, обробку та інтерпретацію фінансової інформації для прийняття управлінських рішень.

В цілому, організація обліку та аналізу фінансових результатів є важливою складовою управління фінансами та дозволяє керівництву приймати управлінські рішення на основі об'єктивних фінансових даних.

1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності лісогосподарських підприємств

Лісогосподарський комплекс України є виробничо-економічною системою, яка включає в себе лісове господарство і лісозаготівельну промисловість, а також є складовою частиною загального лісопромислового комплексу країни. Головною складовою частиною лісогосподарського комплексу є лісове господарство, яке займається збереженням та відновленням лісів, підвищенням їхньої продуктивності, збільшенням екологічних функцій, а також виконанням завдань з охорони лісів та їх раціонального використання.

Одним із основних завдань лісного господарства є збалансоване використання лісових ресурсів для задоволення потреб в деревині та інших лісових матеріалах для економіки, а також збереження та охорона лісів. Оскільки успішний розвиток лісного господарства має важливе значення для національної економіки, в останні роки спостерігається збільшення досліджень проблем та перспектив його подальшого розвитку.

Об'єктом дослідження є Філія «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» розташоване в західній частині Житомирської області на території Новоград-Волинського і Олевського адміністративних районів.

Класифікаційні ознаки Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» покажемо в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікаційні ознаки Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ	13552379
Правовий статус суб'єкта	Юридична особа
Організаційно-правова форма за КОПФГ	140 Державне підприємство
Місцезнаходження за КОАТУУ	1824055600 Житомирська область Новоград-Волинський район, смт. Городниця, вул. Паркова, б. 5,
Види діяльності за КВЕД 2010	02.10 Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві
Свідоцтво про реєстрацію платника податку на додану вартість	100215992
Індивідуальний податковий номер	135523706154

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування

В табл. 1.3 проаналізуємо динаміку податків і зборів за видами.

Таблиця 1.3

Динаміка податків і зборів за видами Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України», тис.грн

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020	2021	2022	+, -	в %
Сплачено до бюджету податків і зборів	31177	29621	22506	-8671	72,2
в т.ч податку на прибуток	109	348	30	-79	27,5
податку на додану вартість	14504	12890	11522	-2982	79,4
інші податки і збори	16504	16383	10954	-5550	66,4

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

За 2020-2022 роки сума сплачених до бюджету податків і зборів зменшилася на 8671 тис.грн чи на 27,8% і в 2022 році рівна 22506 тис.грн.

Аналіз складу і структури податків і зборів проведемо в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Аналіз складу і структури податків і зборів Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України», %

Види податків і зборів	Роки			2022 р. +, – до 2020 р.
	2020	2021	2022	
Сплачено до бюджету податків і зборів	100,0	100,0	100,0	0,0
в т.ч податку на прибуток	0,35	1,17	0,13	-0,2
податку на додану вартість	46,52	43,52	51,20	4,7
інші податки і збори	52,94	55,31	48,67	-4,3

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Структура сплачених до бюджету податків і зборів в 2022 році була наступною: податок на прибуток – 0,13 %, податок на додану вартість – 51,2%, інші податки і збори – 48,67 %, а в 2020 році відповідно 0,35%, 46,52% і 52,94%.

В табл. 1.5 дослідимо структуру активів лісгоспу.

З даних табл. 1.5 можна зробити висновок, що на кінець 2022 року вартість майна в розпорядженні підприємства становила 26455 тис.грн., тобто за звітний період майно підприємства зменшилось на 2011 тис.грн. чи на 7,1% за рахунок зміни основних і оборотних коштів. На кінець 2022 року у загальній вартості майна, яке перебуває в розпорядженні підприємства 9673 тис.грн чи 36,6% від всіх активів становлять необоротні активи, які зменшилися за період дослідження на 7058 тис.грн. чи на 42,2 %, а в загальній вартості активів їх питома вага зменшилась на 22,2%. Оборотні активи на кінець 2022 коштували 16782 тис.грн, тобто збільшились на 5047 тис.грн. чи на 43,0%, а в структурі активів підприємства їх частка збільшилась на 22,2%, це говорить про те, що підприємство останнім часом розширює обсяги своїх оборотних активів.

Таблиця 1.5

**Динаміка структури активів Філії «Городницьке лісове господарство»
ДП «Ліси України» (станом на 31.12)**

Показник	Роки						2022 р. до 2020 р.	
	2020		2021		2022		+, -	в %
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%		
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
первісна вартість	47	0,2	47	0,2	47	0,2	0	100,0
накопичена амортизація	47	0,2	47	0,2	47	0,2	0	100,0
Незавершені капітальні інвестиції	258	0,9	148	0,6	148	0,6	-110	57,4
Основні засоби:	16473	57,9	13082	50,7	9525	36,0	-6948	57,8
первісна вартість	51972	182,6	52642	204,0	53434	202,0	1462	102,8
знос	35499	124,7	39560	153,3	43909	166,0	8410	123,7
Усього за розділом I	16731	58,8	13230	51,3	9673	36,6	-7058	57,8
II. Оборотні активи								
Запаси	8921	31,3	1042	4,0	12316	46,6	3395	138,1
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1653	5,8	1643	6,4	1442	5,5	-211	87,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками:								
за виданими авансами	451	1,6	448	1,7	413	1,6	-38	91,6
з бюджетом	128	0,4	1	0,0	63	0,2	-65	49,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	230	0,8	230	0,9	230	0,9	0	100,0
Гроші та їх еквіваленти	352	1,2	206	0,8	2318	8,8	1966	658,5
Усього за розділом II	11735	41,2	12570	48,7	16782	63,4	5047	143,0
Баланс	28466	100,0	25800	100,0	26455	100,0	-2011	92,9

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

В табл. 1.6 дослідимо структуру пасивів лісгоспу.

Таблиця 1.6

**Динаміка структури пасивів Філії «Городницьке лісове господарство»
ДП «Ліси України» (станом на 31.12)**

Показник	Роки						2022 р. до 2020 р.	
	2020		2021		2022		+, -	в %
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%		
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	3385	11,9	3385	13,1	3385	12,8	0	100,0
Додатковий капітал	11869	41,7	11869	46,0	11869	44,9	0	100,0
Нерозподілений прибуток	477	1,7	546	2,1	602	2,3	125	126,2
Усього за розділом I	15731	55,3	15800	61,2	15856	59,9	125	100,8
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Поточна заборгованість за:								
товари, роботи, послуги	2142	7,5	2220	8,6	2215	8,4	73	103,4
розрахунками з бюджетом	5866	20,6	5762	22,3	7041	26,6	1175	120,0
розрахунками зі страхування	215	0,8	75	0,3	311	1,2	96	144,7
розрахунками з оплати праці	1877	6,6	632	2,4	600	2,3	-1277	32,0
Доходи майбутніх періодів	2614	9,2	1296	5,0	410	1,5	-2204	15,7
Інші поточні зобов'язання	21	0,1	15	0,1	22	0,1	1	104,8
Усього за розділом III	12735	44,7	10000	38,8	10599	40,1	-2136	83,2
Баланс	28466	100,0	25800	100,0	26455	100,0	-2011	92,9

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Дані табл. 1.6 показують, що на кінець 2022 року у загальній вартості джерел формування майна, яке перебуває в розпорядженні підприємства 15856 тис.грн чи 59,9% від всіх активів становить власний капітал, який зменшився за період дослідження на 125 тис.грн. чи на 0,8 %, а в загальній вартості пасивів його питома вага зменшилась на 4,7%. Поточні зобов'язання в 2022 році становили 10599 тис.грн чи 40,1% від валюти балансу, що менше кінця 2020 року на -2136 тис.грн

чи на -16,8%, а в структурі балансу питома вага поточних зобов'язань і забезпечень зросла на -4,7%.

Проведене дослідження підтвердило, що чітке та точне відокремлення фінансових результатів за видами діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» має ключове значення для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства та його стратегічного розвитку у майбутньому. Це підтверджує доцільність та важливість розподілу фінансових результатів з урахуванням операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Варто зауважити, що точна, своєчасна та повна інформація буде корисною для керівництва Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» для оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

2.1. Завдання і роль системи обліку і аналізу фінансових результатів на підприємстві

Державні лісогосподарські підприємства відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку держави. Однак, їх діяльність піддана впливу різних факторів та загроз, що може спричинити збитки, що негативно впливає на діяльність підприємств. Ця ситуація є не вигідною як для держави, так і для самого господарюючого суб'єкту, оскільки основною метою їхньої роботи є отримання та максимізація прибутку. Тому важливо аналізувати фактори, що впливають на фінансовий результат лісогосподарських підприємств. Ці результати мають безпосередній вплив на рівень суспільного виробництва та споживання. Один з ключових об'єктів бухгалтерського обліку – це фінансовий результат, який визначає прибуток або збиток у господарській діяльності лісогосподарських підприємств.

Система обліку фінансових результатів відіграє важливу роль в господарській діяльності лісогосподарського підприємства, оскільки дозволяє керівництву та зацікавленим стейкхолдерам зрозуміти фінансову ефективність та прибутковість діяльності підприємства.

Система обліку фінансових результатів на лісогосподарському підприємстві має на меті забезпечення точного, своєчасного та достовірного обліку всіх фінансових операцій та подій, що відбуваються в процесі його діяльності. Ця система дозволяє відображати фінансовий стан підприємства, його доходи, витрати, прибутки та збитки, рух грошових коштів, а також здійснювати аналіз і контроль за фінансовими результатами.

Основними завдання обліку фінансових результатів на лісогосподарських підприємствах є:

1. Реєстрація фінансових операцій – шляхом забезпечення реєстрації всіх грошових та безготівкових транзакцій, операцій з утримання та розвитку підприємства.

2. Формування фінансової звітності – шляхом підготовки фінансової звітності відповідно до вимог чинного законодавства.

3. Формування системи аналізу та контролю – шляхом здійснення аналізу фінансових результатів, ризиків та можливостей, а також контролю за витратами, доходами та обігом грошових коштів.

4. Забезпечення підготовки внутрішньої та зовнішньої фінансової звітності для управління підприємством та належної звітності перед зацікавленими сторонами.

Отже, система обліку фінансових результатів на підприємстві є важливим елементом для ефективного управління фінансовою діяльністю та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Система аналізу фінансових результатів на підприємстві має на меті вивчення та оцінку фінансових даних для прийняття управлінських рішень та встановлення ефективних стратегій.

Основні завдання системи аналізу фінансових результатів включають:

– визначення фінансової стійкості підприємства до фінансових труднощів та змін на ринку. Це включає вивчення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості;

– визначення тенденції розвитку та здійснення прогнозів майбутніх фінансових результатів підприємства;

– контроль за витратами та оптимізація фінансових процесів, шляхом виявлення зайвих витрат та пошуку шляхів для їх оптимізації;

– формування інформації про ефективність використання активів та прибутковість підприємства;

– формування інформації з метою прийняття управлінських рішень щодо інвестицій, розвитку бізнесу, а також для формування цілей та стратегій.

Отже, система аналізу фінансових результатів допомагає зрозуміти фінансове становище підприємства, виявити проблемні ситуації та прийняти ефективні управлінські рішення, сприяючи підвищенню ефективності та успішності діяльності підприємства.

2.2. Облік фінансових результатів на підприємстві

Система управління лісового господарства вимагає обробки великих обсягів інформації, складних систем обліку, контролю та аналізу, а також розгалужених інформаційних зв'язків усередині підприємства та з зовнішнім середовищем. Проблемою обліку фінансових результатів на лісгосподарських підприємствах є розробка раціонального потоку інформації, яка накопичує дані про використання ресурсів та гарантує швидкість обробки та передачі інформації для оперативного управління та складання звітності.

Система визначення фінансових результатів вимагає залучення всіх економічних циклів підприємства, тому важливо правильно регламентувати потоки інформації про всі об'єкти обліку. Обмін обліковою та інформацією щодо лісгосподарської діяльності між структурними підрозділами лісгосподарського підприємства є важливим для визначення фінансових результатів його діяльності.

У сучасних умовах власники лісгосподарських підприємств активно прагнуть отримати своєчасну, точну і достовірну інформацію, що відповідає їх вимогам, для ефективного управління. Джерелом такої інформації є система бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання. Первинний облік у Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» є основною та початковою стадією організації облікового процесу. Відповідно до розробленого Наказу про облікову політику, затверджується перелік первинних документів та облікових реєстрів, які використовуються в практичній діяльності.

Один з особливих аспектів обліку витрат, доходів та фінансових результатів в Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» полягає в тому, що

для них не передбачено типових форм документів. Порядок організації документообігу в цьому підприємстві залежить від особливостей його господарської діяльності та структури облікового апарату, який узагальнено на рис. 2.1.

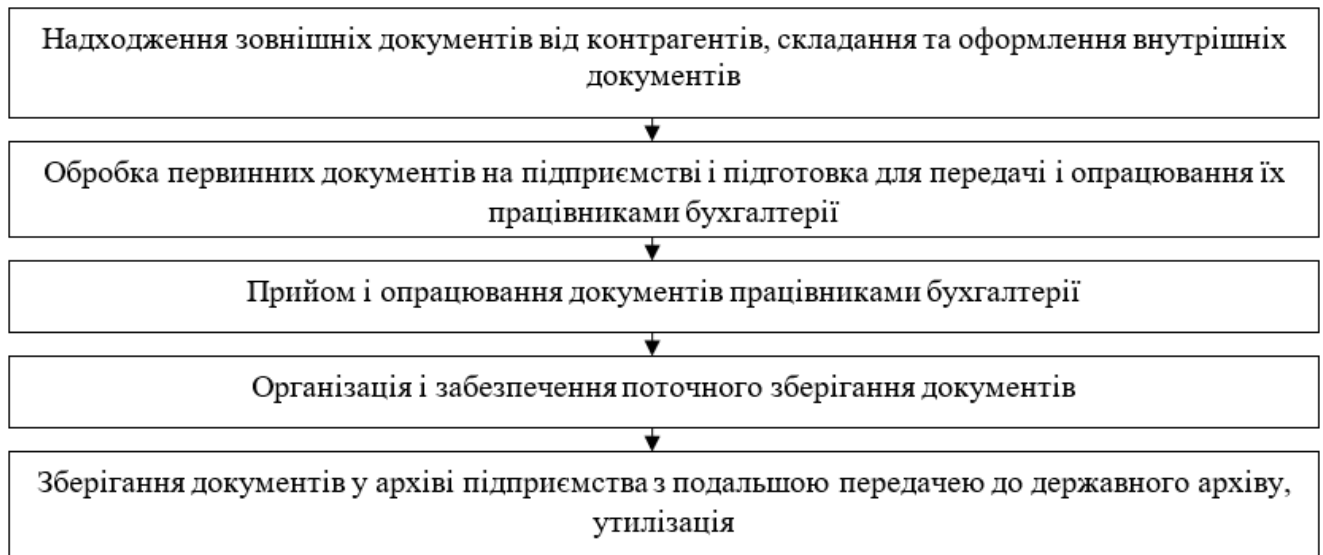

Рис. 2.1 Модель організації документообігу в Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Джерело: узагальнено автором

У Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» первинні документи для відображення доходів в обліку включають рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, акти інвентаризації, порівняльні відомості, прибуткові касові ордери, платіжні доручення, виписки з банку, довідки та розрахунки бухгалтерії. Дослідження показало, що відображення доходів і витрат впливає на фінансові результати, і цей процес оформляється розрахунком бухгалтерії, що також використовується для визначення нерозподіленого прибутку (збитку) в Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України». Рух первинних документів регулюється графіком документообігу, який затверджений відповідно до Положення про облікову політику підприємства.

Схема організації обліку витрат, доходів і фінансових результатів в Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» узагальнена на рис. 2.2.

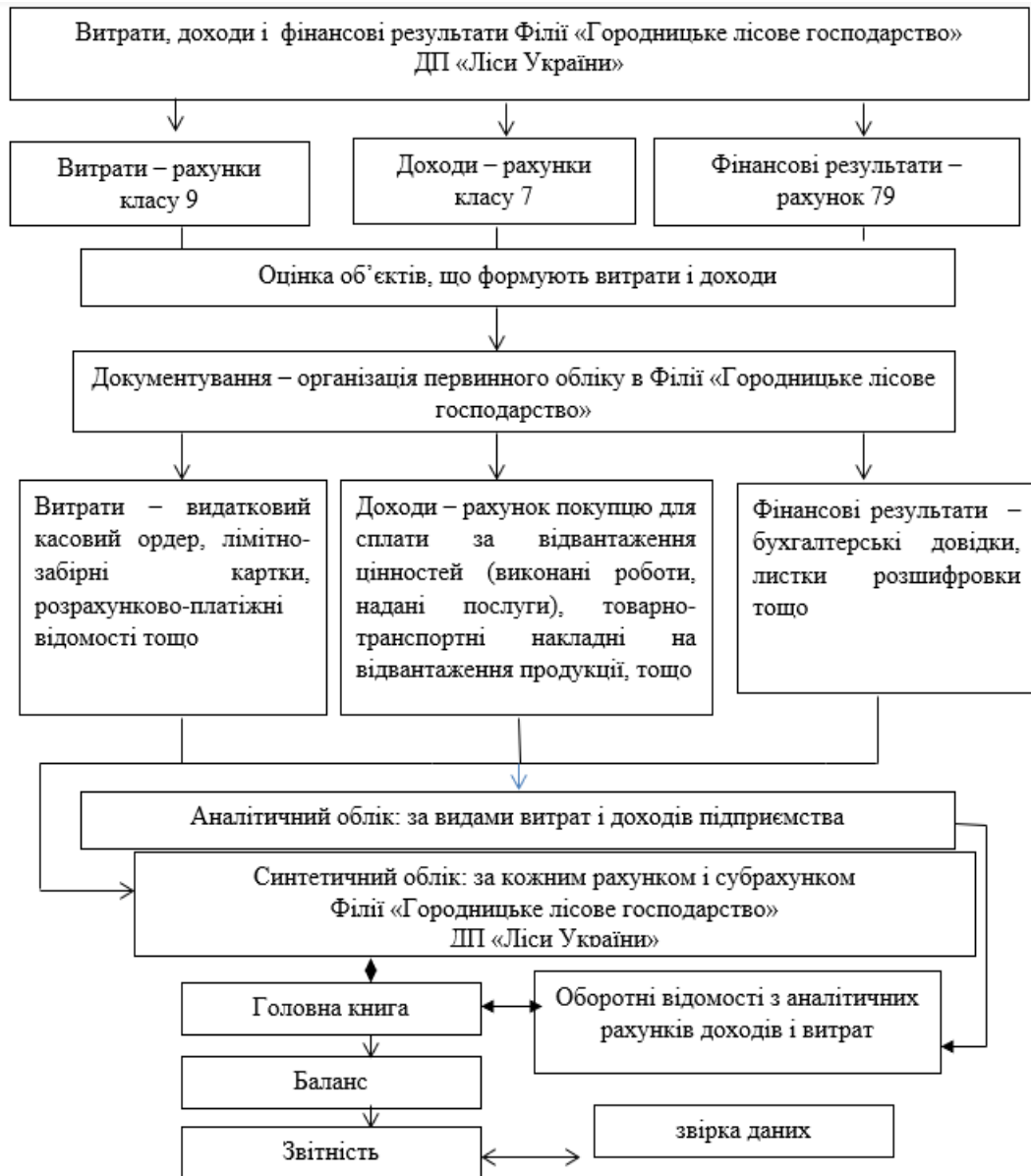

Рис. 2.2. Схема організації обліку витрат, доходів і фінансових результатів в Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Джерело: узагальнено автором

Господарські операції Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» щодо обліку фінансових результатів представлено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Облік формування фінансових результатів діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн.
		Дебет	Кредит	
1	Відображено в обліку відвантаження покупцям товарів за договірними відпускними цінами, включаючи ПДВ	36	701	780
2	Відображено в обліку нарахування податкових зобов'язань з ПДВ від суми реалізованих товарів	702	64	130
3	Відображена в обліку собівартість реалізованих товарів (списана із підзвіту матеріально відповідальних осіб купівельна вартість реалізованих товарів)	902	28	563
4	Відображена в обліку собівартість реалізованих товарів (списані за щомісячними розрахунками витрати підприємства на придбання товарів, на їх доставку та доведення до придатного для реалізації стану)	902	93	15
5	Відображено в обліку фінансовий результат (на списання суми чистого доходу підприємства)	702	791	650
6	Відображено в обліку фінансовий результат (на списання суми собівартості реалізованих товарів)	791	902	578
7	Відображено в обліку фінансовий результат (на списання суми адміністративних витрат)	791	92	11
8	Відображено в обліку фінансовий результат (на списання суми витрат обігу підприємства за рік, крім витрат на придбання товарів, на їх доставку та доведення до придатного для реалізації стану)	791	93	45
9	Відображено в обліку фінансовий результат (на списання суми інших операційних витрат)	791	94	3

Джерело: узагальнено автором

Головний бухгалтер Філії "Городницьке лісове господарство" ДП "Ліси України" відповідає за складання та подання фінансової звітності, заступник головного бухгалтера відповідає за податкову звітність, бухгалтер по оплаті праці за звітністю до Фондів соціального страхування, а головний бухгалтер та його заступник за статистичною звітністю. Важливо зауважити, що працівники бухгалтерської служби Філії "Городницьке лісове господарство" ДП "Ліси України" дотримуються термінів подання звітності та виконання принципів складання, оскільки невиконання цих вимог може призвести до штрафів.

Управління фінансовими результатами на підприємствах сфери лісового господарства у сучасних умовах характеризується великим обсягом щоденної інформації, складною системою бухгалтерського обліку, контролю та аналізу цих даних. У зв'язку з цим особливо важливою стає розробка ефективної системи обробки інформації про результати господарської діяльності для оперативного управління та складання звітності на лісогосподарських підприємствах в умовах сучасного ринку. Необхідно відзначити, що для досягнення позитивних результатів у господарській діяльності важливо розробити систему, яка забезпечить прозорість та вдосконалення лісогосподарської практики (рис. 2.3).

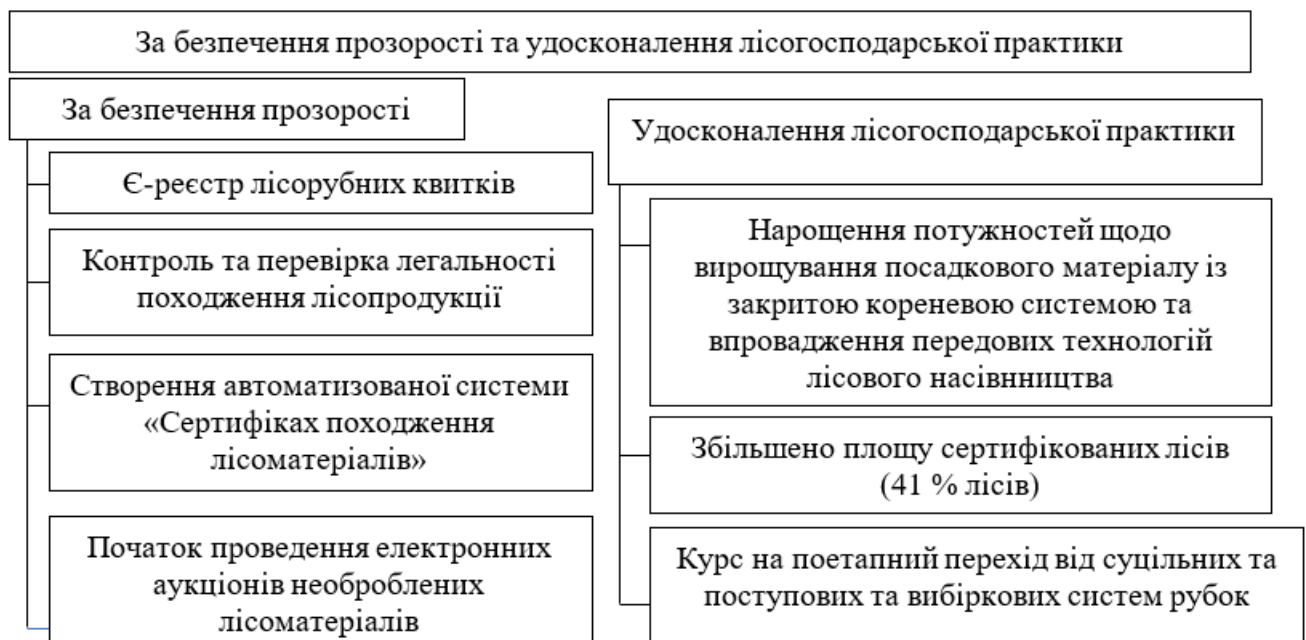

Рис. 2.3. Забезпечення відкритості та вдосконалення практики у галузі лісового господарства

Джерело: узагальнено автором

Під час проведеного дослідження було встановлено, що чітке та точне розмежування фінансових результатів в залежності від видів діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» має вирішальне значення для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства та його стратегічного розвитку в майбутньому (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Напрями вдосконалення організації аналітичного обліку до субрахунку
791.1 «Результат основної діяльності» в Філії «Городницьке лісове
господарство» ДП «Ліси України»**

Аналітичні рахунки			
код	4 порядок	код	V порядок
791.111	Результат від реалізації лісопродукції на вітчизняному ринку	791.1111	Фанерний кряж
		791.1112	Пиловник
		791.1113	Баланси
		791.1114	Будівельний ліс
		791.1115	Інші
791.112	Результат від реалізації лісопродукції на експорт	791.1121	Фанерний кряж
		791.1122	Пиловник
		791.1123	Баланси
		791.1124	Будівельний ліс
		791.1125	Інші
791.121	Результат від реалізації продукції лісопереробки на вітчизняному ринку	791.1211	Дошки обрізні
		791.1212	Дошки не обрізні
		791.1213	Паркетні дошки
		791.1214	Піддони
		791.1215	Меблеві заготовки
		791.1216	Інші
791.122	Результат від реалізації лісопродукції на експорт	791.1221	Дошки обрізні
		791.1222	Дошки не обрізні
		791.1223	Паркетні дошки
		791.1224	Піддони
		791.1225	Меблеві заготовки
		791.1226	Інші
791.131	Результат від реалізації продукції лісопереробки на вітчизняному ринку	791.1311	Гриби
		791.1312	Ягоди
		791.1313	Березовий сік
		791.1314	Джеми
		791.1315	Повидло
		791.1326	Інші
791.132	Результат від реалізації лісопродукції на експорт	791.1321	Гриби
		791.1322	Ягоди
		791.1323	Березовий сік
		791.1324	Джеми
		791.1325	Повидло
		791.1326	Інші

Джерело: узагальнено автором

Це підтверджує доцільність та важливість розподілу фінансових результатів за операційною, фінансовою та інвестиційною діяльністю підприємства. Варто відзначити, що точна, своєчасна та повна інформація буде корисною для керівництва Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» для

оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

Отже, система інформаційного забезпечення для управління фінансовими результатами на підприємстві повинна об'єктивно відображати стан Філії "Городницьке лісове господарство" ДП "Ліси України" у будь-який момент часу та з будь-яким рівнем деталізації, а також враховувати показники зовнішнього середовища підприємства. Формування такої системи полягає у цілеспрямованому виборі інформаційних показників для аналізу, планування та управління доходами. Ці показники значно впливають на ефективність регулювання та управління фінансовою діяльністю підприємства, якість інформаційної бази. Однак, на нашу думку, їх слід доповнити певними показниками статистичної та податкової звітності.

2.3. Аналіз фінансових результатів на підприємстві

В Україні в сучасних умовах роль аналізу фінансових результатів стає більш важливою, особливо в умовах кризових ситуацій на підприємстві. Комплексний економічний аналіз дозволяє виявити причини кризи та розробити можливі шляхи виходу з неї. Запровадження системи комп'ютерного аналізу фінансових результатів є одним із аспектів організації економічного аналізу, проте в Україні ця практика поки що не є загальнозживаною [36].

Фінансовий результат, який виражається у формі прибутку чи збитку, є кінцевим економічним підсумком господарської діяльності лісогосподарського підприємства. Основні завдання аналізу фінансових результатів діяльності лісогосподарського підприємства включають наступне:

- аналіз зміни, обсягів, якості та структури фінансових результатів;
- виявлення факторів та їх кількісна оцінка впливу на фінансові результати;
- визначення доцільності та ефективності використання прибутку;

– визначення резервів зростання прибутку та рентабельності і розробка рекомендацій щодо їх впровадження [33].

Організація аналізу фінансових результатів значною мірою залежить від особливостей методології обліку доходів, витрат і результатів діяльності лісогосподарських підприємств.

Узагальнена схема аналізу фінансових результатів діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» представлена на рис. 2.4.

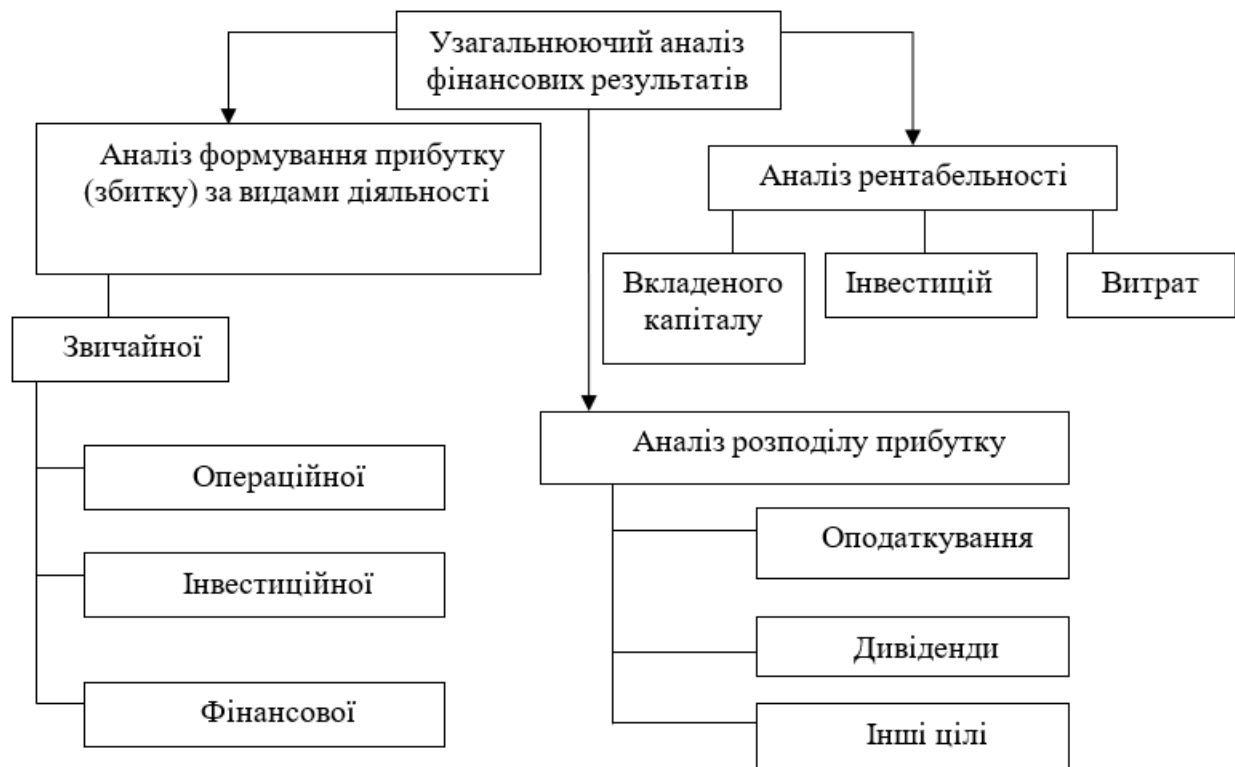

Рис. 2.4. Узагальнена схема аналізу фінансових результатів діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Джерело: узагальнено автором [36]

Від наявності ресурсів, рівня їх розвитку і використання великою мірою залежить економічний потенціал Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України». В табл. 2.3 проаналізуємо стан виробничих ресурсів Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України».

Таблиця 2.3

**Наявність виробничих ресурсів Філії «Городницьке лісове господарство»
ДП «Ліси України»**

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020	2021	2022	+, -	у %
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	399	261	215	-184	53,9
Середньорічна вартість оборотних засобів , тис. грн:	10408,0	12152,5	14676,0	4268,0	141,0
Припадає оборотних засобів на працівника, тис. грн	26,09	46,56	68,26	42,18	261,7
Середньорічна вартість основних засобів , тис. грн:	17222,5	14777,5	11303,5	-5919,0	65,6
Коефіцієнт зносу основних засобів	68,3	75,1	82,2	13,9	120,3
Фондоозброєність, тис. грн./чол.	43,16	56,62	52,57	9,41	121,8

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Дані табл. 2.3 показують, що за період дослідження чисельність працюючих зменшилася на 184 працівника чи на 46,1%. Внаслідок зміни кількості працівників зросла фондоозброєність у Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на 9,41 тис.грн. чи на 21,8%. Забезпеченість оборотними засобами зросла на 42,18 тис.грн. чи на 161,7%

В табл. 2.2 проаналізуємо продуктивність та ефективність використання виробничих ресурсів Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України».

Дані табл. 2.4 засвідчують, що у Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» знизилася ефективність використання основних засобів. Фондовіддача (за виручкою) в 2022 році порівняно до 2020 року зменшилася на 1,354 грн чи на 14,7%, а фондовіддача (за витратами виробництва) зменшилася на 1,418 грн чи на 15,6%. Продуктивність праці зросла: на одного працівника вироблено товарної продукції більше на 15,43 тис.грн. чи на 3,9%; валової продукції вироблено більше на 11,20 тис.грн чи на 2,8%.

Таблиця 2.4

Оцінка використання виробничих ресурсів Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020	2021	2022	+, -	у %
Вироблено на 1 працівника, тис. грн					
• товарної продукції	397,41	501,71	412,85	15,43	103,9
• валової продукції	393,28	498,08	404,47	11,20	102,8
Вироблено на 1 грн витрачену на оплату праці, грн					
• товарної продукції	3,905	4,419	3,877	-0,028	99,3
• валової продукції	3,865	4,387	3,798	-0,066	98,3
Фондовіддача, грн					
• за виручкою	9,207	8,861	7,853	-1,354	85,3
• за витратами виробництва	9,111	8,797	7,693	-1,418	84,4
Матеріаловіддача, грн	2,164	2,244	2,536	0,372	117,2
Отримано прибутку (збитку) в розрахунку на:					
• середньорічного працівника, грн	2974,9	2662,8	1302,3	-1672,6	43,8
• 1 грн середньорічної вартості основних засобів, грн	0,069	0,047	0,025	-0,044	35,9
• 1 грн середньорічної вартості оборотних засобів, грн	0,114	0,057	0,019	-0,09	16,7

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Ефективність використання ресурсів знизилася: на 1 працівника отримано прибутку менше на 1672,6 грн чи на 56,2%; на 1 грн середньорічної вартості основних засобів отримано прибутку менше на 0,044 грн чи на 64,1%, а розрахунку на 1 грн середньорічної вартості оборотних засобів отримано прибутку менше на 0,09 грн чи на 83,3%.

Проаналізуємо динаміку і склад доходів Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» в табл. 2.5.

Дані табл. 2.5 показують, що доходи підприємства зменшилися на 70976 тис.грн. чи на 44,4% і в 2022 році становили 89050 тис.грн. В структурі доходів в 2022 році питома вага доходів від реалізації продукції становила 99,68%, що більше 2020 року на 0,6%.

Таблиця 2.5

Динаміка і склад доходів Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Показник	Роки						2022 р. до 2020 р.	
	2020 р.		2021 р.		2022 р.		+, -	в %
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%		
Чистий дохід від реалізації продукції	158568	99,1	130946	99,1	88762	99,68	-69806	56,0
Інші операційні доходи	1458	0,9	1201	0,9	288	0,32	-1170	19,8
Всього доходів	160026	100,0	132147	100,0	89050	100,0	-70976	55,6

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

В табл. 2.6 наведено динаміку операційних затрат на виробництво продукції.

Таблиця 2.6

Склад і структура операційних витрат в Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Показник	Роки						2022 р. до 2020 р.		
	2020		2021		2022		+, -	в %	п. с.
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%			
Матеріальні затрати	72525	46,2	57928	44,6	34290	39,4	-38235	47,3	-6,8
Витрати на оплату праці	40603	25,9	29635	22,8	22895	26,3	-17708	56,4	0,5
Відрахування на соціальні заходи	7531	4,8	6312	4,9	4988	5,7	-2543	66,2	0,9
Амортизація	5138	3,3	5046	3,9	4889	5,6	-249	95,2	2,3
Інші операційні витрати	31120	19,8	31078	23,9	19900	22,9	-11220	63,9	3,1
Разом	156917	100,0	129999	100,0	86962	100,0	-69955	55,4	0,0

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Дані табл. 2.6 показують, що операційні затрати за період дослідження зменшилися на 69955 тис.грн. чи на 44,6%.

Проаналізуємо динаміку і склад витрат Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка і склад витрат Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Показник	Роки						2022 р. до 2020 р.	
	2020		2021		2022		+, -	в %
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%		
Собівартість реалізованої продукції	121155	76,3	111041	84,5	77110	86,9	-44045	63,6
Адміністративні витрати	9132	5,7	8133	6,2	5611	6,3	-3521	61,4
Витрати на збут	25630	16,1	11025	8,4	5241	5,9	-20389	20,4
Інші операційні витрати	2662	1,7	1100	0,8	751	0,8	-1911	28,2
Витрати (дохід) з податку на прибуток	260	0,2	153	0,1	57	0,1	-203	21,9
Всього витрат	158839	100,0	131452	100,0	88770	100,0	-70069	55,9

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Дані табл. 2.7 показують, що витрати підприємства зменшилися на 70069 тис.грн. чи на 44,1% і в 2022 році становили 88770 тис.грн. Найбільш відчутно на зміну витрат Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» вплинуло зниження собівартості реалізованої продукції та витрат на збут: відповідно зменшення витрат в 2022 році порівняно 2020 року на 44045 тис.грн чи на 36,4% і на 20389 тис.грн чи на 79,6%.

Проаналізуємо формування фінансового результату Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» за «Звітом про сукупний дохід» в табл. 2.8. Проведемо аналіз таблиці формування фінансового результату Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» за вказаний період. Так, чистий дохід від реалізації продукції зменшився з 158,568 у 2020 році до 88,762 у 2022 році, що становить зменшення на 56%. Це говорить про зменшення обсягу реалізованої продукції. У той же час собівартість реалізованої продукції також зменшилася з 121,155 у 2020 році до 77,110 у 2022 році. Це також призвело до зменшення валового прибутку. Чистий фінансовий результат також відображає втрату, зменшившись з 1187 у 2020 році до 280 у 2022 році.

Таблиця 2.8

Формування фінансового результату Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Показник	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020	2021	2022	+, -	в %
Чистий дохід від реалізації продукції	158568	130946	88762	-69806	56,0
Собівартість реалізованої продукції	121155	111041	77110	-44045	63,6
Валовий прибуток (+), збиток (-)	37413	19905	11652	-25761	31,1
Інші операційні доходи	1458	1201	288	-1170	19,8
Адміністративні витрати	9132	8133	5611	-3521	61,4
Витрати на збут	25630	11025	5241	-20389	20,4
Інші операційні витрати	2662	1100	751	-1911	28,2
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (+), збиток (-)	1447	848	337	-1110	23,3
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (+), збиток (-)	1447	848	337	-1110	23,3
Витрати з податку на прибуток	260	153	57	-203	21,9
Чистий фінансовий результат: прибуток (+), збиток (-)	1187	695	280	-907	23,6

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Отже, за вказаний період фінансовий результат Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» погіршився. Велика частина показників скоротилася, що свідчить про негативні тенденції у фінансовій діяльності підприємства.

Проведемо аналіз і оцінку рівня економічної безпеки господарської діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» (табл. 2.9).

Дані табл. 2.9 показують, що чистий дохід підприємства, який забезпечує беззбиткову господарську діяльність у 2022 році рівний 86810,2 тис.грн. Рівень (коефіцієнт) економічної безпеки господарської діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» показує, що чистий дохід від господарської діяльності підприємства в 2022 році перевищує на 2,5% чистий дохід, який забезпечив би його беззбиткову діяльність, що менше даного показника у 2020 році на 0,8%.

Таблиця 2.9

**Аналіз і оцінка рівня економічної безпеки господарської діяльності Філії
«Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» за 2020-2022 рр.**

Показник	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020	2021	2022	+, -	в %
Постійні витрати	34762	19158	10852	-23910	31,2
Змінні витрати	124077	112294	77918	-46159	62,8
Валовий прибуток	35949	19853	11132	-24817	31,0
Валова прибутковість чистого доходу	0,2246	0,1502	0,1250	-0,0996	55,6
Витратомісткість чистого доходу за змінними витратами	0,7754	0,8498	0,8750	0,0996	112,9
Чистий дохід, який забезпечує беззбиткову діяльність	154742,1	127520,9	86810,2	-67932,0	56,1
Змінні витрати, які забезпечують беззбиткову діяльність	119980,1	108362,9	75958,2	-44022,0	63,3
Рівень (коефіцієнт) економічної безпеки діяльності лісгоспу	0,03	0,04	0,03	-0,01	76,2

Джерело: дані Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Отже, потреба в організації аналізу фінансових результатів в сучасних умовах є об'єктивною вимогою для ефективного функціонування Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України». Аналіз відіграє ключову роль в управлінні підприємством, тому необхідно забезпечити ефективність усіх етапів аналітичної роботи, враховувати всі можливі зміни, які можуть відбутися, та сприяти вибору найефективніших рішень, що відповідають цілям і стратегії розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

Державні лісогосподарські підприємства відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку держави. Кінцеві результати їх господарської діяльності безпосередньо впливають на загальний рівень суспільного виробництва та споживання. Один з ключових об'єктів бухгалтерського обліку, що охоплює виробничо-господарську і фінансову діяльність лісогосподарських підприємств – це фінансовий результат, що виражається у вигляді прибутку або збитку.

Фінансові результати діяльності лісогосподарських підприємств суттєво впливають на їх економічне становище та конкурентоспроможність. Одним з ключових об'єктів бухгалтерського обліку для цих підприємств є фінансовий результат, який може свідчити про ефективність господарської діяльності у формі прибутку або збитку.

Недавні дослідження показали, що лісогосподарський комплекс важливий для економіки України, але у зростаючій конкурентній середовищі виникають проблеми управління фінансовими результатами для забезпечення конкурентоспроможності. Тому важливо розробити методи управління фінансовими результатами для підприємств лісового сектору. Важливим аспектом цього управління є врахування взаємозв'язків фінансових результатів з факторами зовнішнього та внутрішнього середовища та з врахування особливостей лісової галузі.

Управління фінансовими результатами лісогосподарських підприємств є важливим для стратегічного, тактичного та оперативного планування і управління фінансовими результатами. Його мета полягає в забезпеченні ефективного управління цими результатами, що в свою чергу сприятиме оптимізації управлінських рішень для функціонування та розвитку лісогосподарських підприємств. Тому важливо розробити систему управління фінансовими результатами з урахуванням чинників формування доходів і витрат лісогосподарських підприємств.

Основними напрямками роботи лісогосподарських підприємств є лісове господарство, охорона, захист, раціональне використання та відновлення лісів, ведення мисливського господарства, охорона та розвиток мисливського фонду. Крім цього, Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» задовольняє внутрішній попит на деревину та деревинні вироби та здійснює поставки лісопродукції на експорт.

Аналіз фінансової діяльності Філії «Городницьке лісове господарство» ДП «Ліси України» показав, що підприємство ефективно веде господарську діяльність відповідно до законодавства, при цьому варто звернути увагу на постійне зменшення прибутку, що вказує на несправність системи управління фінансовими результатами і потребує більшій уваги та контролю. Також важливо враховувати інфляційні процеси, зміни облікової політики та зростання господарської діяльності для аналізу фінансових результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банчук. О Корупційні ризики та недоліки законодавчого регулювання лісового господарства України. : навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2009. 460с
2. Бегей М. В. Державне лісгосподарське підприємство як суб'єкт господарювання та об'єкт системи економічної безпеки. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5606>.
3. Білий М. М. Фінансові результати підприємства: факторний аналіз в умовах економічної кризи. *Вісник Прикарпатського університету. Економіка.* – 2014. Вип. 10. С. 234-241.
4. Бухгалтерський облік (для необлікових спеціальностей) : навч. посіб. / Ю. Ю. Мороз, Т. С. Гайдучок, О. М. Дмитренко. Житомир : Рута, 2022. 256 с.
5. Бухгалтерський облік і аудит в управлінні лісгосподарським підприємством : підручник / Ю. С. Цаль-Цалко, Ю. Ю. Мороз, В. С. Ейсмонт, Т. С. Гайдучок, Н. І. Цегельник. Житомир : Рута, 2019. 372 с.
6. Гайдучок Т. С. Сучасні тенденції в оподаткуванні податком на прибуток у світі. *Наукові читання – 2023* : зб. наук. праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету. Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 35-38. URL: https://polissiauniver.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Naukova_chitannya-2023_1.pdf
7. Гайдучок Т. С. Формування обліково-інформаційної системи для управління суб'єктами бізнесу доходами від реалізації продукції. *Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів* : матеріали зб. Всеукр. наук.-практ. конф. (01 лют. 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 447-450. URL: https://polissiauniver.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_01.02.2023..pdf

8. Гайдучок Т. С., Данілевич В., Левченко Н. Аналітичне оцінювання фінансових результатів в системі управління лісогосподарськими підприємствами. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2022. №14-15. С. 85-90.

9. Гайдучок Т. С., Консевич Л. С. Фінансові результати в системі управління промисловим. *Nauka i inowacja-2011 : materialy VII Miedzynarodowej naukowii-praktycznej konferencji, 7-15 pazdziernika 2011 roku*. Przemysl : Nauka i studia, 2011. Vol. Ekonomiczne nauki. S. 40–44.

10. Гайдучок Т. С., Мостепанюк В. А. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності лісогосподарських підприємств України. *Priority areas for development of scientific research: domestic and foreign experience : collective monograph / edited by authors. – 1st ed. – Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021*. P. 106-126.

11. Гайдучок Т. С., Мостепанюк В. А. Фінансування лісового господарства України в контексті європейського досвіду. *Аграрна наука, освіта, виробництво: європейський досвід для України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 17–18 листоп. 2015 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2015*. С. 619–622.

12. Дейнека А. М. Застосування swot-аналізу для розробки сценаріїв розвитку лісового сектора економіки. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=77>

13. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <http://dklg.kmu.gov.ua>

14. Зіновчук В. В. Осіпчук А. С. Розробка та імплементація стратегії міжнародного маркетингу лісогосподарського підприємства. *Вісник ЖНАЕУ* 2014. № 1–2 (43), т. 2. С. 94-103.

15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

16. Камінська Т. Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку.

URL:http://www.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_154_3/10ktg.pdf.

17. Клевець В. Б. Формування фінансових результатів у молокопродуктовому підкомплексі АПК: дис... канд. екон. наук. Державний агроекологічний ун-т. Житомир, 2004.

18. Коваленко В. В. Організація обліку на підприємствах лісової галузі. URL: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2009/Economics/47741.doc.htm

19. Константюк Н., Борко Н. Оцінювання фінансових результатів діяльності підприємства з метою пошуку резервів їхнього зростання. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/26090/2/FMZKP_2018v1_Konstantiuk_N-Evaluation_of_the_financial_111-113.pdf

20. Макаренко С. С. Оцінка діяльності лісового господарства України у контексті вимог часу. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/19_ukr/72.pdf.

21. Макаренко А. С. Обліково-інформаційне забезпечення відповідальності малого бізнесу лісового сектору в контексті вимог часу. URL:<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Economica/article/viewFile/7386/7146>.

22. Марценюк Р. Проблемні аспекти організації обліку доходів операційної діяльності заготівельних підприємств. URL: <https://cutt.ly/eTjppyX>

23. Мороз Ю. Ю. Облік фінансових результатів діяльності підприємства. *Вісник ЖДТУ*. 2013. № 2 (64). С. 135-141.

24. Мошек Г. Є. Інформаційні ресурси як фактор забезпечення ефективності системи менеджменту. URL:http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_3/62.pdf.

25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Мін-ва фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 20.05.2022).

26. Олійничук О.І. Витрати, доходи та прибуток у системах обліку й аналізу лісогосподарських підприємств: монографія: Тернопіль: ТНЕУ, 2011. 20 с

27. План рахунків бухгалтерського обліку у визначеннях та схемах :

навчально-наочний посібник / Ю. С. Цаль-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Т. С. Гайдучок [та ін.]. Житомир : Рута, 2019. 212 с.

28. Пляка Г. О. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. URL: <https://cutt.ly/PTjpxTT>

29. Податковий кодекс України від 27.05.2022 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.05.2022).

30. Податковий кодекс України Кодекс України від 02.12.2010 № 2755. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20120601>

31. Положення про обласні управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України наказ від 21.03.2012 №134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0729-12#Text>.

32. Попков. М. С. Лісова політика і стратегія України: оцінка, проблеми й шляхи їх вирішення. навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 313 с

33. Посилаєва К. І. Підходи визначення прибутку для аналізу ефективності діяльності підприємства. *Вісник ХНАУ. Сер. «Економіка АПК і природокористування»*. 2008. № 7. С. 83-87.

34. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність Закон України від 2018, № 9 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

35. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996. / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

36. Рудик Т. Д., Осадча О. О. Організація аналізу фінансових результатів: актуальні питання та напрями вдосконалення. *Студентський вісник національного університету водного господарства та природокористування*. Випуск 1. С. 219-222.

37. Степаненко О. І. Інтерпретація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/41_2022ua/23.pdf

38. Туз О. К., Бурковська А. В. Організація системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 8. С. 644-646.

39. Чернишова Н., Вороная Н. Форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/december/issue-101/article-106000.html>

40. Чік М. Ю. Аспекти економічного аналізу на підприємствах лісового господарства. *ВІСНИК ЖДТУ*. 2017. № 4 (82). С. 60-64

41. Шевчук Н. М. Любченко О. В. Формування обліково-інформаційної системи для управління фінансовими результатами лісгосподарського підприємства. *Проблеми, пріоритети та перспективи розвитку науки, освіти і технологій в XXI столітті* : Міжнар. наук-практ. конф. (м. Кременчук, 15 лютого 2024 р.). С. 62-63.

42. Шевчук Н. Механізм обґрунтування управлінських рішень при формуванні витрат виробництва суб'єктів господарювання. *Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу* : зб. праць учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (10 листоп. 2022 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2022. С. 298-301.

43. Шершун М. Х. Аналіз діяльності лісгосподарських підприємств та ефективність використання лісоресурсного потенціалу в умовах розвитку економічної кризи. URL: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/813.pdf>.

44. Юхновський В. Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти. Київ : Інститут аграрної економіки, 2003. 273 с.

45. Яркіна Н. М. Управління підприємством як економічна категорія (теоретичні аспекти). *Держава та регіони*. 2014. № 1 (76). С. 130-136.

ДОДАТКИ